VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (astotā palāta)

2011. gada 24. martā *

Lieta T-384/06

IBP Ltd, Tiptona [*Tipton*] (Apvienotā Karaliste),

International Building Products France SA, Sartruvila [*Sartrouville*] (Francija),

ko pārstāv M. Klafs [*M. Clough*], *QC*, un A. Oldreds [*A. Aldred*], *solicitor*,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv F. Kastiljo de la Torre [*F. Castillo de la Torre*] un V. Botka [*V. Bottka*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — angļu.

par prasību daļēji atcelt Komisijas 2006. gada 20. septembra Lēmumu C(2006) 4180 par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta Nr. COMP/F-1/38.121 — Fitingi [Savienotājelementi]), kā arī, pakārtoti, prasību samazināt ar minēto lēmumu prasītājām uzliktā naudas soda apmēru.

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja M. E. Martinša Ribeiru [*M. E. Martins Ribeiro*], tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*] (referents) un A. Ditrihs [*A. Dittrich*],

sekretāre T. Vailere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2010. gada 4. februāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Ar 2006. gada 20. septembra Lēmumu C(2006) 4180 par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta Nr. COMP/F-1/38.121 — Fitingi

[Savienotājelementi]) (kopsavilkums — OV 2007, L 283, 63. lpp.; turpmāk tekstā — "apstrīdētais lēmums") Eiropas Kopienu Komisija ir konstatējusi, ka vairāki uzņēmumi bija pārkāpuši EKL 81. panta 1. punktu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu, dažādos periodos laikposmā no 1988. gada 31. decembra līdz 2004. gada 1. aprīlim piedaloties vienotā, kompleksā un turpinātā Kopienu konkurences tiesību normu pārkāpumā, kas izpaudās kā pret konkurenci vērstu nolīgumu un saskaņotu darbību kopums vara un vara sakausējumu savienotājelementu tirgū EEZ teritorijā. Pārkāpuma elementi bija cenu noteikšana, vienošanās par cenu sarakstiem, atlaidēm un atmaksājumiem un par cenu paaugstināšanas mehānismiem, valsts tirgu un klientu sadale un citas komerciālās informācijas apmaiņa, kā arī piedalīšanās regulārās sanāksmēs un citu kontaktu uzturēšana nolūkā atvieglot pārkāpuma izdarīšanu.

2 Prasītājas *IBP Ltd* un *International Building Products France SA* (turpmāk tekstā — "*IBP France*") ir vieni no apstrīdētā lēmuma adresātiem.

3 *IBP France* ir simtprocentīga *IBP* meitas sabiedrība. Šo pēdējo 2001. gadā nodibināja *Oystertec plc*, lai 2001. gada 23. novembrī no *Delta plc* iegādātos bijušās holdinga sabiedrības *IBP* (saukta arī *IBP Ltd*, un vēlāk — *Aldway Nine Ltd*) aktīvus un tās meitas sabiedrību, tostarp *IBP France*, akcijas. 2005. gada 1. jūnijā *Oystertec* mainīja savu nosaukumu uz *Advanced Fluid Connections plc* (turpmāk tekstā — "*AFC*"). 2006. gada 24. martā *AFC* tika piemērota sekvestrācija. 2006. gada 25. martā sekvestrācijas administratori pārdeva sabiedrībai *Celestial Wing Ltd* visus *AFC* aktīvus, tostarp prasītāju un *International Building Products GmbH* (turpmāk tekstā — "*IBP* (Vācija)") aktīvus. *Celestial Wing* tolaik bija meitas sabiedrība, kurā 100 % pamatkapitāla piederēja privātā kapitāla fondam *Endless LLP*. 2006. gada 15. septembrī *Celestial Wing* kļuva *Pearl Fittings Ltd* (apstrīdētā lēmuma preambulas 35. apsvērums). Ar diviem 2007. gada 2. marta rīkojumiem *High Court of Justice (England & Wales)* (Augstā tiesa, Anglija un Velsa, Apvienotā Karaliste) tiesnesis Ričardss [*Richards*] ierosināja maksātnespējas

procesu attiecībā uz prasītājām un iecēla divus administratorus uz visu minētā procesa laiku.

4 2001. gada 9. janvārī *Mueller Industries Inc.*, kas ir cita vara savienotājelementu ražotāja, informēja Komisiju par aizliegto vienošanos savienotājelementu nozarē un citās saistītajās nozarēs vara cauruļu tirgū un par savu vēlmi sadarboties atbilstoši Komisijas paziņojumam par naudas sodu neuzlikšanu vai to apmēra samazināšanu lietās, kas skar aizliegtas vienošanās (OV 1996, C 207, 4. lpp.; turpmāk tekstā — "1996. gada paziņojums par sadarbību") (apstrīdētā lēmuma preambulas 114. apsvērums).

5 Izmeklēšanas, kas attiecas uz vara caurulēm un savienotājelementiem, ietvaros 2001. gada 22. un 23. martā Komisija saskaņā ar Padomes 1962. gada 6. februāra Pirmās regulas Nr. 17 par [EKL 81.] un [82.] panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.) 14. panta 3. punktu veica iepriekš neizziņotas pārbaudes vairāku uzņēmumu telpās (apstrīdētā lēmuma preambulas 119. apsvērums).

6 Pēc šīm pirmajām pārbaudēm Komisija 2001. gada aprīlī sadalīja savu izmeklēšanu attiecībā uz vara caurulēm trijās atsevišķās procedūrās, proti, procedūrā attiecībā uz lietu Nr. COMP/E-1/38.069 (Vara santehnikas caurules), procedūrā attiecībā uz lietu Nr. COMP/F-1/38.121 (Savienotājelementi) un procedūrā attiecībā uz lietu Nr. COMP/E-1/38.240 (Rūpnieciskās caurules) (apstrīdētā lēmuma preambulas 120. apsvērums).

7 2001. gada 24. un 25. aprīlī Komisija veica turpmākas neizziņotas pārbaudes *Delta* — sabiedrības, kas vadīja starptautisku inženierijas uzņēmumu grupu, kuras nodaļā "Inženierija" ietilpa vairāki savienotājelementu ražotāji — telpās. Šīs pārbaudes attiecās tikai uz savienotājelementiem (apstrīdētā lēmuma preambulas 121. apsvērums).

8 Kopš 2002. gada februāra/marta Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. pantu un pēc tam saskaņā ar Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 18. pantu nosūtīja attiecīgajām pusēm vairākus informācijas pieprasījumus (apstrīdētā lēmuma preambulas 122. apsvērums).

9 2003. gada septembrī *IMI plc* iesniedza lūgumu piemērot tai 1996. gada paziņojumu par sadarbību. Minētajam lūgumam sekoja *Delta* grupas lūgums (2004. gada marts) un *FRA.BO SpA* lūgums (2004. gada jūlijs). Pēdējo lūgumu piemērot iecietības režīmu 2005. gada maijā iesniedza *AFC* (apstrīdētā lēmuma preambulas 115.–118. apsvērums).

10 2005. gada 22. septembrī Komisija lietas Nr. COMP/F-1/38.121 (Savienotājelementi) ietvaros uzsāka pārkāpumu izmeklēšanas procedūru un pieņēma paziņojumu par iebildumiem, kas tostarp tika paziņots prasītājām (apstrīdētā lēmuma preambulas 123. un 124. apsvērums).

11 2006. gada 20. septembrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu.

12 Apstrīdētā lēmuma 1. pantā Komisija ir konstatējusi, ka prasītājas — *IBP* laikposmā no 2001. gada 23. novembra līdz 2004. gada 1. aprīlim un *IBP France* laikposmā no 1998. gada 4. aprīļa līdz 2001. gada 23. novembrim (uzņēmuma *Delta* ietvaros) un no 2001. gada 23. novembra līdz 2004. gada 1. aprīlim (uzņēmuma *AFC* ietvaros) — esot pārkāpušas EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta noteikumus.

13 Par šo pārkāpumu Komisija ir uzlikusi *AFC* naudas sodu EUR 18,08 miljonu apmērā, par kura samaksu *IBP* ir solidāri atbildīga EUR 11,26 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punkta i) daļa) un *IBP France* ir solidāri atbildīga EUR 5,63 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punkta ii) daļa). Tāpat par šo pārkāpumu

Komisija ir uzlikusi *Delta* naudas sodu EUR 28,31 miljonu apmērā, par kura samaksu *IBP France* ir solidāri atbildīga EUR 5,63 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma 2. panta d) punkta iii) daļa).

14 Lai noteiktu katram uzņēmumam uzliktā naudas soda apmēru, Komisija apstrīdētajā lēmumā ir piemērojusi metodi, kas paredzēta Pamatnostādnēs sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTKL] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā — "1998. gada pamatnostādnes").

15 Vispirms attiecībā uz naudas soda sākumsummas noteikšanu atbilstoši pārkāpuma smagumam Komisija ir kvalificējusi pārkāpumu kā sevišķi smagu tā rakstura un ģeogrāfiskā apjoma dēļ (apstrīdētā lēmuma preambulas 755. apsvērums).

16 Turpinājumā, uzskatot, ka pastāv būtiskas atšķirības starp attiecīgajiem uzņēmumiem, Komisija ir piemērojusi diferencētu pieeju, šajā ziņā pamatojoties uz to relatīvo nozīmi konkrētajā tirgū, kas nosakāma pēc to tirgus daļām. Uz šā pamata tā ir iedalījusi attiecīgos uzņēmumus sešās kategorijās (apstrīdētā lēmuma preambulas 758. apsvērums).

17 Uzņēmums *Delta* tika klasificēts otrajā kategorijā, kurai naudas soda sākumsumma tika noteikta EUR 46 miljonu apmērā, savukārt *AFC* tika klasificēta trešajā kategorijā, kurai naudas soda sākumsumma tika noteikta EUR 36 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 765. apsvērums).

18 Ņemot vērā prasītāju līdzdalības pārkāpumā ilgumu, *IBP France* uzliktā naudas soda sākumsummas pirmā daļa, kas attiecas uz tās līdzdalību pārkāpumā uzņēmuma *Delta* ietvaros, tika palielināta par 35 % un otrā daļa, kas attiecas uz tās līdzdalību pārkāpumā uzņēmuma *AFC* ietvaros — par 20 %. *IBP* uzliktā naudas soda sākumsumma tika palielināta par 20 %.

19 Turklāt līdzdalības pārkāpumā turpināšana pēc Komisijas veiktajām pārbaudēm tika uzskatīta par atbildību pastiprinošu apstākli, kas attaisno visiem *Delta* un *AFC* uzņēmumiem uzliktā naudas soda sākumsummas palielināšanu par 60 % (apstrīdētā lēmuma preambulas 785. apsvērums). Tāpat *AFC* noteiktā sākumsumma tika palielināta par 50 % tādēļ, ka tā esot sniegusi Komisijai maldinošu informāciju (apstrīdētā lēmuma preambulas 790. apsvērums).

20 Attiecībā uz *IBP* Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētā 10 % maksimālā robeža, kas sasniedz EUR 11,26 miljonus, ir tikusi aprēķināta, pamatojoties uz tās kopējo pasaules apgrozījumu. *IBP France* gadījumā šī 10 % maksimālā robeža ir tikusi piemērota abām naudas soda daļām, par kuru samaksu uzņēmums atbild solidāri ar divām tā secīgajām mātes sabiedrībām. Ņemot vērā, ka abas šīs daļas pārsniedz 10 % maksimālo robežu, tika noteikts, ka *IBP France* solidāri atbild par puses no naudas soda summas, kas atbilst 10 % maksimālajai robežai attiecībā uz katru no tās secīgajām mātes sabiedrībām, samaksu.

21 *AFC* un tās meitas sabiedrībām nav ticis piemērots nekāds naudas soda apmēra samazinājums atbilstoši noteikumiem, kas izklāstīti 1996. gada paziņojuma par sadarbību D sadaļas 2. punkta pirmajā un otrajā ievilkumā (apstrīdētā lēmuma preambulas 861.–865. apsvērums).

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

22 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] kancelejā iesniegts 2006. gada 13. decembrī, prasītājas cēla šo prasību.

23 Ar 2007. gada 28. marta rīkojumu Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs noraidīja prasītāju pieteikumu par pagaidu noregulējumu, kurā bija lūgts apturēt apstrīdētā lēmuma 2. panta c) un d) punkta piemērošanu.

24 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (astotā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu.

25 Ar vēstuli, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegta 2010. gada 20. janvārī, prasītājas informēja Vispārējo tiesu, ka, ņemot vērā to kritisko finansiālo situāciju, tām nav iespējas tikt pārstāvētām tiesas sēdē. Pēc tam, uzskatot, ka būtu lietderīgi rīkot tiesas sēdi, lai Komisija varētu atbildēt uz noteiktiem jautājumiem, kas radušies saistībā ar lietas materiāliem un kurus nav iespējams pilnībā atrisināt ar procesuālajiem rakstiem, 2010. gada 4. februāra tiesas sēdē tika uzklausīti Komisijas mutvārdu paskaidrojumi un atbildes uz Vispārējās tiesas jautājumiem.

26 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl tas ir piemērojams prasītājām attiecībā uz laikposmu no 2001. gada 23. novembra līdz 2004. gada 1. aprīlim;

— atcelt tām uzlikto naudas sodu vai samazināt to līdz apmēram, ko Vispārējā tiesa uzskatīs par atbilstošu;

— veikt procesa organizatoriskos pasākumus vai izmeklēšanas pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai atrisinātu prasītāju iebildumus, kas tās pretnostata pret Komisiju un *FRA.BO* un attiecas uz pierādījumiem attiecībā uz *Fédération française des négociants en appareils sanitaires, chauffage, climatisation et canalisations* [Francijas Sanitāro, apkures, gaisa kondicionēšanas un kanalizācijas iekārtu tirgotāju federācijas] (*FNAS*) sanāksmēm un *B.* kundzes (*FRA.BO*) telefona sarunām, konkrēti, uzklausīt attiecīgos lieciniekus, tostarp *I.* un *B.* kundzes, *T.*, *H.*, *R.* un *D.* kungus, kā arī visus citus lieciniekus, ko Vispārējā tiesa uzskatīs par lietderīgu uzklausīt;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

27 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību;

— piespriest prasītājām atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tostarp tos, kas saistīti ar pagaidu noregulējuma tiesvedību.

Juridiskais pamatojums

28 Prasības pamatojumam prasītājas izvirza divus pamatus, kas saistīti attiecīgi ar EKL 81. panta pārkāpumu un ar kļūdu naudas soda apmēra noteikšanā.

Par pieteikumu par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem

29 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 68. panta 1. punkta pirmo daļu Vispārējā tiesa pēc savas ierosmes vai pēc kāda lietas dalībnieka pieteikuma, uzklausījusi lietas dalībniekus, var izdot rīkojumu par liecinieku nopratināšanu attiecībā uz noteiktiem faktiem. Saskaņā ar šī paša punkta trešo daļu lietas dalībnieka pieteikumā par liecinieka nopratināšanu ir precīzi jānorāda, par kādiem faktiem un kādu iemeslu dēļ liecinieks ir jānopratina.

30 Attiecībā uz kāda lietas dalībnieka iesniegto pieteikumu par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanu vērtējumu ir jāatgādina, ka vienīgi Vispārējā tiesa var spriest par iespējamo nepieciešamību papildināt tās rīcībā esošo informāciju par lietām, kuras tā izskata (skat. Tiesas 2007. gada 22. novembra spriedumu lietā C-260/05 P *Sniace*/Komisija, Krājums, I-10005. lpp., 77. punkts un tajā minētā judikatūra).

31 Piemēram, Tiesa cita starpā ir nospriedusi, ka pat tad, ja prasības pieteikumā izklāstītajā lūgumā nopratināt lieciniekus ir precīzi norādīti fakti, attiecībā uz kuriem jāuzklausa viens vai vairāki liecinieki, un iemesli, kuru dēļ viņi ir jānopratina, Vispārējai tiesai ir jānovērtē pieteikuma atbilstība saistībā ar strīda priekšmetu un vajadzību nopratināt uzaicinātos lieciniekus (Tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā C-185/95 P *Baustahlgewebe*/Komisija, *Recueil*, I-8417. lpp., 70. punkts; 2005. gada 28. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 68. punkts, un Tiesas 2005. gada 15. septembra rīkojums lietā C-112/04 P *Marlines*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 38. punkts).

32 Aplūkojamajā lietā prasītājas nav sniegušas nekādu pamatojumu vai attaisnojumu, izņemot to, kas izklāstīts prasības pieteikumā norādīto prasījumu trešajā daļā. Līdz ar to šis pieteikums ir jānoraida.

Par pirmo prasības pamatu — EKL 81. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

33 Prasītājas norāda, ka Komisija esot pārkāpusi EKL 81. pantu, jo tās konstatējumos esot pieļautas acīmredzamas kļūdas vērtējumā attiecībā uz vienota un turpināta pārkāpuma esamību. Turklāt tās apgalvo, ka Komisija neesot pietiekami pamatojusi savu lēmumu un ka tā esot pārkāpusi to tiesības tikt uzklausītām.

34 Prasītājas apstrīd Komisijas vērtējumu attiecībā uz trīs izšķirošiem notikumiem, uz kuriem tā balstījusies, lai konstatētu vienota un turpināta pārkāpuma esamību. Runa ir par prasītāju dalību *FNAS* sanāksmēs laikposmā no 2003. gada jūnija līdz 2004. gada aprīlim, 2004. gada 18. martā Esenē (Vācija) notikušajā sanāksmē ar dažiem konkurentiem un dažādām telefona sarunām starp diviem *FRA.BO* un *IBP Banninger Italia Srl* pārstāvjiem laikposmā no 2001. gada līdz 2004. gada aprīlim.

35 Saistībā ar *FNAS* sanāksmēm prasītājas vispirms uzsver, ka paziņojumā par iebildumiem tās neesot tikušas apsūdzētas pārkāpumā saistībā ar šīm sanāksmēm. Turklāt

paziņojums par iebildumiem esot adresēts *FNAS*, lai gan tā neesot atzīta par vainīgu EKL 81. panta pārkāpumā.

36 Prasītājas apgalvo, ka Komisija esot pamatojusies uz *FNAS* sanāksmju protokoliem, kurus — izņemot vienu protokolu — prasītājas neesot apstiprinājušas. Tās esot parakstījušas tikai vienu klātesošo sarakstu.

37 Prasītājas apgalvo, ka *FNAS* sanāksmēm neesot bijis pret konkurenci vērsts mērķis. Pamatojot savu nostāju, tās atsaucas uz *I.* kundzes paziņojumu, kā arī uz oficiālo ielūgumu uz *FNAS* 2003. gada 25. jūnija sanāksmi, kuras darba kārtībā bija tehnisks jautājums, proti, klientu, kas ir *FNAS* dalībnieki, izvēlētais iesaiņojums. Tās piebilst, ka *I.* kundze esot parakstījusi *Oystertec* paziņojumu par tās politiku pret konkurenci vērto darbību jautājumos. Turklāt *FNAS* sanāksmes neesot bijušas slepenas, jo tajās varēja piedalīties klienti.

38 Prasītājas norāda, ka *IBP France* esot mēģinājusi norobežoties no *Comap SA* mēģinājumiem apspriest cenas. Šajā sakarā tās atsaucas uz *I.* kundzes paziņojumu, kurā viņa apgalvo, ka vienmēr bija rīkojusies tādējādi, lai *FNAS* sanāksmju laikā tiktu novērstas vai izbeigtas diskusijas par cenām nākotnē vai konfidenciālas informācijas apmaiņa.

39 Prasītājas apgalvo, ka, lai gan tiešām viens no uzpircējiem 2003. gada 3. novembra sanāksmē esot minējis *IBP France* cenu paaugstināšanu no 2004. gada 1. janvāra, klienti par to informāciju bija saņēmuši, sākot no 2003. gada 28. oktobra, un ka līdz ar to šī informācija tirgū vairs nebija konfidenciāla. Turklāt prasītājas apgalvo, ka,

ņemot vērā starp dalībniekiem valdošo savstarpējo neuzticību, esot bijis mazticams, ka 2004. gada 20. janvāra sanāksmē varētu tikt panākta vienprātība.

40 Prasītājas apgalvo, ka katrā ziņā cenu paaugstinājumi 2004. gadā neesot bijuši saistīti ar *FNAS* sanāksmēm. Cenu paaugstināšanu, par ko *IBP France* bija paziņojusi savā 2003. gada 28. oktobra vēstulē, prasītājām likusi veikt *Oystertec*. Tāpat pastāvēja citi ticami izskaidrojumi cenu paaugstinājumiem, ko 2004. gadā veikušas *Comap* un *Raccord Orléanais SAS*, tostarp izejvielu cenu pieaugums.

41 Prasītājas uzskata, ka no minētā izrietot, ka *FNAS* sanāksmes nebija agrākā vienotā un turpinātā pārkāpuma daļa, jo to mērķis bija leģitīms un pavisam cits nekā tā sauktajām "Super EFMA" sanāksmēm, kas tika organizētas pirms vai pēc *European Fittings Manufacturers Association* (*EFMA*, Eiropas Savienotājelementu ražotāju asociācija) sanāksmēm.

42 Visbeidzot prasītājas norāda, ka Komisija esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka *FNAS* sanāksmēm bija Eiropas ģeogrāfiskais apjoms. Tās apgalvo, ka tās attiecās tikai uz Franciju un tika izdarītas vienīgi atsauces uz citu valstu tirgos izmantojamajām iesaiņojuma vienībām. Tās uzskata, ka tās bija leģitīmas diskusijas par citos tirgos piemērojamajām prasībām.

43 Saistībā ar 2004. gada 18. marta sanāksmi Esenē starp *IBP* (Vācija), *R. Woeste & Co. Yorkshire GmbH* un *Comap* prasītājas apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu faktu vērtējumā. Šajā ziņā tās norāda, ka *H.* kungs no *IBP* (Vācija) esot vienīgi atbildējis uz jautājumiem par viņa sabiedrības cenām, bet neesot notikusi nekāda diskusija par cenu paaugstināšanas precīzu procentuālo apjomu vai tās konkrēto īstenošanas

datumu. Turklāt prasītājas norāda, ka šī informācija jau bija publiskota un līdz ar to vairs nebija konfidenciāla.

44 Prasītājas apgalvo arī, ka Esenes sanāksme esot bijusi vienīgā reize, kad notikusi diskusija, bet tā iepriekš vispār nebija iecerēta. Prasītājas norāda, ka neesot nekāda pierādījuma tam, ka tām bija mērķis, kas būtu identisks tam, kurš pastāvēja pirms pārbaudēm. No tā izrietot, ka, tā kā neesot bijis "kopējā plāna", Komisija nevarēja uzskatīt, ka šī sanāksme ir daļa no agrākā vienotā un turpinātā pārkāpuma.

45 Turklāt prasītājas uzsver, ka iebildums saistībā ar tikšanos Esenē neesot bijis pret tām izvirzīts paziņojumā par iebildumiem. Šajā ziņā arī apstrīdētajā lēmumā nekas neesot teikts par iespējamo EKL 81. panta pārkāpumu, ko būtu izdarījušas *IBP* (Vācija) vai *IBP France*.

46 Saistībā ar kontaktiem pa telefonu starp prasītājām un dažiem to konkurentiem tās apgalvo, ka no apstrīdētā lēmuma izrietot, ka Komisijas rīcībā esot vienīgi pierādījumi, tostarp telefona sarunu izdrukas, attiecībā uz laikposmu no 2002. gada 10. aprīļa līdz 2003. gada 17. jūlijam. Līdz ar to Komisija, uzskatot, ka šie pierādījumi pamato tās konstatējumus attiecībā uz laikposmu no 2001. gada marta līdz 2004. gada aprīlim, esot pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.

47 Lai atspēkotu Komisijas nostāju, prasītājas vispirms apgalvo, ka *B.* kundze (*FRA.BO*) esot daudz biežāk izrādījusi iniciatīvu kontaktēties ar *R.* kungu (*IBP Banninger Italia*) nekā otrādi. Pretēji Komisijas apgalvojumam šo telefona zvanu kopējais ilgums esot bijis tikai aptuveni viena stunda.

48 Turpinājumā prasītājas norāda, ka pastāvot cits ticams izskaidrojums minētajiem kontaktiem pa telefonu, proti, ka, lai gan pēdējais *FRA.BO* adresētais *IBP Banninger Italia* rēķins ir datēts ar 2002. gada septembri, *FRA.BO* esot turpinājusi sazināties ar *IBP Banninger Italia* nolūkā iegādāties no tās preces.

49 Prasītājas piebilst, ka ar minētajām telefona sarunu izdrukām aptvertais laikposms nesakrītot ar *IBP Banninger Italia* cenu paaugstinājumiem. Turklāt šīs telefona sarunu izdrukas liecinot, ka telefona sarunas tiešām ir notikušas, bet nepierāda to saturu. *FRA.BO* esot tikai izteikusi apgalvojumus, tos nepamatojot ar dokumentāriem pierādījumiem, ne arī sniedzot detalizētāku informāciju.

50 Visbeidzot prasītājas uzskata, ka tāpat kā *IMI* un *Aalberts Industries NV* gadījumā to līdzdalības pārkāpumā ilgumam ir jāaptver, vislielākais, tikai *FNAS* sanāksmju periods.

51 Prasītājas uzskata, ka Komisija esot kļūdaini konstatējusi vienota un turpināta pārkāpuma esamību. Vispirms tās uzsver, ka nepastāvot "kopējais plāns" un "identisks priekšmets". Tās uzskata, ka Komisija neesot atklājusi nekādu statistisku informāciju, kurai būtu tāda pati kvalitāte kā tai, kas attiecas uz laikposmu pirms 2001. gada, pierādot kontroles sistēmas funkcionēšanu. Turklāt tās norāda, ka ar konkurences tiesību normu ievērošanas programmas ieviešanu sabiedrībā *Oystertec* esot "tikusi pārtraukta turpinātības ķēde", tādējādi izslēdzot iespēju konstatēt vienotu un turpinātu pārkāpumu.

52 Saistībā ar procesuālajiem pārkāpumiem prasītājas, pirmkārt, apgalvo, ka Komisija neesot norādījusi nekādu atbilstošu pamatojumu tam, ka tā ir balstījusies uz *FRA.BO* sniegtajiem pierādījumiem, kas nav detalizēti un nav apstiprināti, kā arī neesot norādījusi, kāpēc tie tika izmantoti attiecībā pret prasītājām, bet nav tikuši izmantoti pret *Aalberts Industries*.

53 Otrkārt, prasītājas apgalvo, ka administratīvā procesa laikā esot tikušas pārkāptas to tiesības tikt uzklausītām. Tas cita starpā izpaudās tādējādi, ka savā lēmumā Komisija esot pamatojusies uz *FNAS* sanāksmēm, kas attiecas uz prasītājām, turpretim paziņojumā par iebildumiem tā to neesot izdarījusi, un turklāt Komisija neesot pamatojusies uz šādām sanāksmēm attiecībā uz *AFC*, jo Komisija uz tām esot atsaukusies vienīgi saistībā ar *FNAS*. Tāpat Komisija esot balstījusies uz *R.* kunga uzvedību, lai gan *IBP Banninger Italia* neesot bijusi paziņojuma par iebildumiem adresāte un nekad neesot tikusi uzklausīta, un Komisija neesot atzinusi, ka *B.* kundzes apgalvojumi veido EKL 81. panta pārkāpumu.

54 Komisija lūdz noraidīt šo prasības pamatu.

Vispārējās tiesas vērtējums

55 Vispirms ir jāatgādina, ka EKL 81. panta pārkāpumu var izraisīt ne tikai atsevišķa darbība, bet arī vairākas darbības vai arī turpināta rīcība. Ja dažādas darbības ietilpst "kopējā plānā" to identiskā priekšmeta dēļ, kas izkropļo konkurenci kopējā tirgū, Komisijai ir tiesības noteikt atbildību par šīm darbībām atkarībā no dalības attiecīgajā pārkāpumā kopumā (Tiesas 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 258. punkts).

56 Tāpat uzņēmumam var būt jāatbild par visu aizliegto vienošanos, pat ja ir pierādīts, ka tas ir tieši piedalījies tikai vienā vai dažos šo aizliegto vienošanos veidojošos elementos, ja tas ir zinājis vai tam noteikti vajadzēja zināt, pirmkārt, ka slepenā noruna,

kurā tas ir piedalījies, bija kopējā plāna daļa un, otrkārt, ka šajā kopējā plānā ietilpa visi aizliegto vienošanos veidojošie elementi. Tāpat uzņēmums, kurš ir piedalījies vienotā un kompleksā pārkāpumā pats ar savām darbībām nolūkā piedalīties visa pārkāpuma īstenošanā, var būt atbildīgs arī par viena un tā paša pārkāpuma ietvaros īstenotajām citu uzņēmumu darbībām attiecībā uz visu laiku, kurā tas piedalījies minētajā pārkāpumā. Tas tā ir gadījumā, ja ir konstatēts, ka attiecīgais uzņēmums zināja par citu dalībnieku pārkāpjošo rīcību vai ka tas varēja to saprātīgi paredzēt un bija gatavs uzņemties ar to saistīto risku (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 203. punkts).

57 Attiecībā uz pierādījumu sniegšanu par EKL 81. panta 1. panta pārkāpumu ir jāatgādina, ka Komisijai ir jāsniedz precīzi un saskaņoti pierādījumi, lai radītu stingru pārliecību par to, ka apgalvotais pārkāpums ir noticis (šajā ziņā skat. Tiesas 1984. gada 28. marta spriedumu apvienotajās lietās 29/83 un 30/83 *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, *Recueil*, 1679. lpp., 20. punkts). Tiesas šaubas ir jātulko par labu uzņēmumam, kas ir lēmuma, ar kuru konstatēts pārkāpums, adresāts. Tādēļ tiesa nevar secināt, ka Komisija no tiesību viedokļa ir pietiekami pierādījusi attiecīgā pārkāpuma esamību, ja tiesai joprojām pastāv šaubas par šo jautājumu, tostarp lemjot par prasību atcelt lēmumu par naudas soda uzlikšanu (Pirmās instances tiesas 2005. gada 25. oktobra spriedums lietā T-38/02 *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, II-4407. lpp., 215. punkts).

58 Tāpat saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ne visiem Komisijas sniegtajiem pierādījumiem ir vienmēr jāatbilst šiem kritērijiem attiecībā uz katru no pārkāpuma elementiem. Pietiek, ka iestāžu sniegtais pierādījumu kopums, izvērtēts visaptveroši, atbilst šai prasībai (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedumu apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 180. punkts un tajā minētā judikatūra).

59 Turklāt parasti darbības, ko ietver pret konkurenci vērstie nolīgumi, notiek slepeni, sapulces notiek slepus un ar tām saistītā dokumentācija ir ierobežota līdz minimumam. No tā izriet, ka pat tad, ja Komisija atrod dokumentus, kas skaidri pierāda neatļautus kontaktus starp uzņēmējiem, tādus kā sanāksmju protokoli, parasti tie ir vienīgi nepilnīgi un no konteksta atrauti pierādījumi un tādējādi bieži vien atsevišķas detaļas jārekonstruē ar dedukcijas palīdzību. Tādēļ vairumā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīguma esamība ir jāizsecina no vairākām sakritībām un norādēm, kuras, vērtējot kopumā, var būt pierādījums konkurences tiesību normu pārkāpumam, ja nepastāv cits loģisks izskaidrojums (spriedums lietā *Aalborg Portland* u.c./Komisija, minēts iepriekš 55. punktā, 55.–57. punkts, un 2007. gada 25. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-403/04 P un C-405/04 P *Sumitomo Metal Industries* un *Nippon Steel*/Komisija, Krājums, I-729. lpp., 51. punkts).

60 Komisijai ir arī jāpierāda pārkāpuma ilgums, ņemot vērā, ka ilgums ir EKL 81. panta 1. punktā paredzētā pārkāpuma jēdziena sastāvdaļa. Šajā kontekstā ir piemērojami iepriekš minētie principi (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 21. septembra spriedumu lietā C-105/04 P *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied*/Komisija, Krājums, I-8725. lpp., 94.–96. punkts).

61 Visbeidzot, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gadījumā, ja nav notikusi skaidra norobežošanās, Komisija var uzskatīt, ka pārkāpums nav izbeigts (šajā ziņā skat. Tiesas 2009. gada 19. marta spriedumu lietā C-510/06 P *Archer Daniels Midland*/Komisija, Krājums, I-1843. lpp., 119. un nākamie punkti un tajos minētā judikatūra).

62 Aplūkojamajā lietā ir jānorāda, ka *IBP France* neapstrīd savu līdzdalību aizliegtās vienošanās īstenošanā pirms Komisijas pārbaudēm 2001. gada martā.

63 Ir arī jānorāda, ka prasītājas neapstrīd notikumus, ko tām pārmet Komisija, kā tādus, proti, piedalīšanos *FNAS* sanāksmēs, kontaktus starp prasītājām un *FRA.BO*, kā arī kontaktus Esenes gadatirgus laikā. Savukārt prasītājas apstrīd to, ka šie notikumi ir vērsti pret konkurenci un ka tie iekļaujas vienotajā, kompleksajā un turpinātajā pārkāpumā, kas konstatēts attiecībā uz laikposmu pirms 2001. gada marta.

64 Līdz ar to ir jānosaka, vai darbības, kas konstatētas pēc Komisijas pārbaudēm 2001. gada martā, ir jākvalificē kā pret konkurenci vērsti kontakti un vai tie ļauj secināt viena un tā paša pārkāpuma turpināšanos.

65 Attiecībā, pirmkārt, uz prasītāju piedalīšanos *FNAS* sanāksmēs no šo sanāksmju protokoliem cita starpā izriet, ka *FNAS* Loģistikas komitejas sanāksmēs tika apspriesti tādi jautājumi attiecībā uz cenām kā pārdošanas uzcenojumi un savienotājelementu cenu paaugstināšana.

66 Ir jānorāda, ka 2003. gada 25. jūnija protokolā ir norādīts uz konkurentu lēmumu, saskaņā ar kuru "īstenojamais mērķis esot *a minima* nodrošināt, ka cenas stabilizējas". No 2003. gada 15. oktobra protokola izriet, ka *Aquatis France SAS*, *IBP* un *Comap* ir sniegušas citiem ražotājiem informāciju par to pārdevumu sadalījumu pa atsevišķām preču kategorijām, kā arī par saviem uzcenojumiem. 2003. gada 3. novembra sanāksmē notika informācijas apmaiņa par nākotnes cenu paaugstināšanu. Tāpat no 2004. gada 20. janvāra protokola izriet, ka pēc vairākām viedokļu apmaiņām *L*. kungs (*Comap*) piedāvāja "ražotājiem informēt savus klientus par iespējamo paaugstināšanu par 6 % saistībā ar izejmateriālu izmaksu pieaugumu, lai pārbaudītu tirgus reakciju un paralēli uzlabotu iesaiņojuma izmaksas". Saskaņā ar šo protokolu "šim izejmateriālu izmaksu pieaugumam būtu jāattiecas uz visu [preču] klāstu" un "jaunā iesaiņojuma

vienas vienības cena [tātad būtu] jāpaaugstina par 5,3 % vai 5,4 %". Visbeidzot šīs sanāksmes turpinājumā 2004. gada 16. februārī notika telefonkonference, kuras laikā katrs ražotājs izteica savu viedokli par iecerēto cenu paaugstināšanu.

67 Pat ja diskusijai ar piegādātājiem attiecībā uz to lūgumu par iesaiņojuma pielāgošanu nebija seku attiecībā uz konkurences tiesībām un šāds lūgums radīja papildu ražošanas izmaksas, tomēr apspriešanās par procentu [apmēru], kas būtu pārlikti uz piegādātājiem, vai daļu no izmaksām, kas būtu jāuzņemas ražotājiem, pati par sevi ietekmēja tirgu. Runa ir par jautājumu, kas uzņēmumam ir jārisina autonomi. Tas pats attiecas uz pārdošanas uzcenojumiem un savienotājelementu cenu paaugstināšanu.

68 Otrkārt, attiecībā uz divpusējiem kontaktiem no *FRA.BO* paziņojuma, kas veikts tās lūguma par iecietību ietvaros, un dažiem dokumentāriem pierādījumiem, kurus tā sniegusi administratīvajā procesā, izriet, ka sensitīvas informācijas apmaiņa starp konkurentiem ir notikusi pēc Komisijas pārbaudēm. Šajā kontekstā ir jānorāda, ka pierādījums par telefona sarunu saturu ir dažas ar roku rakstītas piezīmes, kas izdarītas *Comap* pārstāvja un *FRA.BO* pārstāvja tikšanos laikā (apstrīdētā lēmuma preambulas 508.–510. apsvērums), un viena piezīme attiecībā uz sarunu starp *Aalberts Industries* pārstāvi un *FRA.BO* pārstāvi (apstrīdētā lēmuma preambulas 511. apsvērums). Tomēr ir jāatzīmē, ka šāds pierādījums nedarbojas attiecībā uz prasītājām. Ir tiesa, ka *FRA.BO* telefona sarunu izdrukas liecina, ka tiešām ir bijuši kontakti starp *FRA.BO* pārstāvi un prasītāju pārstāvi, bet tās nesniedz nekādas norādes attiecībā uz šajās sarunās aplūkotajiem tematiem. Līdz ar to ir jākonstatē, ka Komisija attiecībā uz prasītājām ir balstījusies vienīgi uz *FRA.BO* paziņojumu.

69 Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka paziņojumiem, kas veikti iecietības politikas ietvaros, ir būtiska loma. Šiem uzņēmumu vārdā veiktajiem paziņojumiem ir nozīmīgs pierādījuma spēks tādēļ, ka tie rada būtiskus juridiskus un ekonomiskus riskus (šajā ziņā skat. spriedumu apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, minēts iepriekš 58. punktā, 205. un 211. punkts, un spriedumu apvienotajās lietās *Sumitomo Metal Industries* un *Nippon Steel*/Komisija, minēts iepriekš 59. punktā, 103. punkts). Tomēr tāda uzņēmuma paziņojumu, kuru apsūdz par dalību aizliegtās vienošanās īstenošanā, kuras patiesumu ir apstrīdējuši vairāki citi apsūdzētie uzņēmumi, nevar uzskatīt par pietiekamu pierādījumu minēto uzņēmumu pieļautā pārkāpuma esamībai, ja to neapstiprina citi pierādījumi (skat. spriedumu apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, minēts iepriekš 58. punktā, 219. punkts un tajā minētā judikatūra). Neraugoties uz apstākli, ka no apstrīdētā lēmuma izriet, ka minētos kontaktus pa telefonu nevar izskaidrot ar savstarpējām piegādēm, izņemot piegādi 2002. gada jūlijā (apstrīdētā lēmuma preambulas 788. apsvērums), un ka Komisijas rīcībā ir pierādījumi, kas liecina, ka *FRA.BO* ir bijuši pret konkurenci vērsti kontakti ar citiem konkurentiem, ir jāsecina, ka, nepastāvot citām norādēm, apgalvojums, ka kontaktu starp *FRA.BO* un prasītājam saturs bija vērsts pret konkurenci, no tiesību viedokļa nav pietiekami pierādīts.

70 Treškārt, attiecībā uz *H.* kunga (*IBP* (Vācija)) un *Comap* pārstāvja tikšanos Esenes gadatirgus laikā 2004. gada 18. martā no *H.* kunga paziņojuma izriet, ka viņš ir atbildējis uz jautājumu saistībā ar cenām un ka *IBP* bija paredzējusi cenu paaugstināšanu 2004. gada marta beigās. Tā kā prasītājas nav pierādījušas, ka šī informācija jau bija publiskota un ka *IBP* oficiālā vēstule attiecībā uz šo paaugstināšanu tika nosūtīta vienīgi 2004. gada 30. martā, ir jākonstatē, ka runa bija par kontaktu, atsevišķu vai nē, saistībā ar cenu politiku Vācijas tirgū.

71 Nav nozīmes argumentam, saskaņā ar kuru šai apmaiņai neesot pret konkurenci vērsts raksturs tādēļ, ka tā neesot savstarpēja. Judikatūrā nav paredzēta prasība, ka

informācijas apmaiņai jābūt savstarpējai, lai pārkāptu principu par neatkarīgu uzvedību tirgū. Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka sensitīvas informācijas atklāšana novērš neskaidrību attiecībā uz konkurenta uzvedību nākotnē un tādējādi tieši vai netieši ietekmē informācijas adresāta stratēģiju (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 23. novembra spriedumu lietā C-238/05 *Asnef-Equifax* un *Administración del Estado*, Krājums, I-11125. lpp., 51. punkts un tajā minētā judikatūra).

72 Tādējādi šajā stadijā ir jāsecina, ka lielāka daļa pārmesto notikumu, kas notikuši pēc Komisijas veiktajām pārbaudēm 2001. gada martā, proti, kontakti *FNAS* sanāksmju laikā un tikšanās Esenes gadatirgus laikā, bija vērsti pret konkurenci.

73 Attiecībā uz jautājumu, vai runa ir par pārkāpuma, kas konstatēts pirms 2001. gada marta, turpināšanu, ir jānorāda, ka minētais pārkāpums izpaudās kā regulāra, vairākus gadus ilga daudzpusēju un divpusēju kontaktu starp konkurējošiem ražotājiem organizēšana, kuras mērķis bija prettiesiskas prakses izveidošana ar nolūku mākslīgi organizēt savienotājelementu tirgus funkcionēšanu, tostarp cenu līmenī.

74 Minētie kontakti notika sanāksmēs, kas organizētas profesionālo apvienību ietvaros, konkrēti, *EFMA* ietvaros (tā sauktajās "Super EFMA" sanāksmēs), tirdzniecības gadatirgos, *ad hoc* sanāksmēs un divpusējās viedokļu apmaiņās. Kopumā ierosinājumi ar mērķi apspriest cenu paaugstināšanu tika pieņemti Eiropas līmenī un rezultāts tika īstenots valsts līmenī tādējādi, ka ražotājiem katrā valstī notika cenu koordinēšanas process un vietējās vienošanās, ar kurām tika papildinātas Eiropas līmenī pieņemtās vienošanās.

75 Rīcība, par kuru tika pārmests pēc 2001. gada marta, izpaudās arī kā kontakti profesionālo apvienību ietvaros (*FNAS* sanāksmes), divpusēji konkurentu kontakti par tādiem konkurences parametriem kā cenas, cenu paaugstināšana un klientiem piemērojamie komerciālie noteikumi, un kontakti tirdzniecības gadatirgu (Esenes gadatirgus) laikā.

76 Tā kā nebija mainījies pret konkurenci vērstās rīcības mērķis, proti, cenu saskaņošana, faktam, ka bija mainījušās atsevišķas šīs rīcības iezīmes vai tās intensitāte, nav nozīmes attiecībā uz konkrētās aizliegtās vienošanās turpināšanu. Šajā ziņā ir jānorāda, ka ir ticams, ka pēc Komisijas pārbaudēm aizliegtās vienošanās iezīmes bija mazāk strukturēta forma un mainīgākas intensitātes aktivitāte. Tas vien, ka aizliegtās vienošanās intensitātes aktivitāšu periodi var būt mainīgi, nenozīmē, ka to var uzskatīt par pārtrauktu.

77 Šajā ziņā ir jākonstatē, ka, lai gan pēc 2001. gada marta pārbaudēm aizliegtās vienošanās dalībnieku skaits samazinājās no deviņiem līdz četriem, galvenie aizliegtās vienošanās dalībnieki pirms šīm pārbaudēm (proti, *Comap*, *IBP* un *IMI* agrākās meitas sabiedrības), kā izriet no apstrīdētā lēmuma, joprojām bija iesaistīti pārmestajās darbībās arī pēc Komisijas pārbaudēm. Tāpat dažas no personām, kuras jau bija iesaistītas aizliegtās vienošanās īstenošanā pirms 2001. gada marta, bija arī iesaistītas darbībā, kas tiek pārmesta pēc šī datuma.

78 Attiecībā uz pārkāpuma ģeogrāfisko apjomu — lai gan *FNAS* sanāksmes attiecās vienīgi uz Francijas tirgu, izrādās, ka pret konkurenci vērstie kontakti starp konkurentiem pēc 2001. gada marta aptvēra arī citu valstu tirgus, kā, piemēram, Vācijas, Grieķijas un Itālijas tirgu. Lai gan prasītājas bija iesaistītas aizliegtās vienošanās īstenošanā tikai attiecībā uz Vācijas un Francijas tirgu, tām noteikti bija jāzina, ka aizliegtās

vienošanās apjoms ir lielāks un ka tātad to konkurenti ir iesaistīti attiecībā arī uz citu valstu tirgiem.

79 Ņemot vērā, ka katra dalībnieka, tostarp prasītāju, rīcība bija vērsta uz vienu un to pašu pret konkurenci vērsto mērķi, proti, ierobežot konkurenci savienotājelementu tirgū, koordinējot cenas un cenu paaugstināšanu, kā arī veicot sensitīvas informācijas apmaiņu, Komisija pamatoti varēja uzskatīt, ka tā ir agrāka pārkāpuma turpināšana.

80 Visbeidzot, pārējie argumenti, ko prasītājas izvirzījušas šī pamata ietvaros, proti, argumenti saistībā ar faktu, ka sanāksmju protokoli neesot bijuši apstiprināti, ka pati *FNAS* neesot apstrīdētā lēmuma adresāte vai arī ka bija piemērojama pret konkurenci vērstas prakses apkarošanas programma, neatspēko šo konstatējumu.

81 Pirmkārt, argumentam, saskaņā ar kuru *FNAS* sanāksmju protokoli neesot bijuši apstiprināti, nav nozīmes. Ir skaidrs, ka prasītājas bija pārstāvētas šajās sanāksmēs. Tādēļ, ņemot vērā, ka prasītājām tika izsniegti minētie protokoli, tām bija iespēja — vai nu rakstveidā, vai nākamās sanāksmes laikā — tos labot vai norādīt uz punktiem, kuriem tās nepiekrīt.

82 Otrkārt, nav nozīmes arī argumentam, saskaņā ar kuru pati *FNAS* neesot apstrīdētā lēmuma adresāte. Šajā ziņā ir jāatzīmē, ka no apstrīdētā lēmuma preambulas 606. apsvēruma izriet, ka Komisija ir uzskatījusi, ka, "ja ir pieejami pierādījumi, kas liecina,

ka ražotāji ir noslēguši nolīgumu, kuru, kā to apgalvo [*AFC*], tie ir īstenojuši, nav neviena pierādījuma tam, ka *FNAS* ir aktīvi piekritusi uzdevumam, kuru tai bija uzticējuši ražotāji vai ka tā ir veicinājusi nolīguma īstenošanu". Tādēļ Komisija apstrīdētā lēmuma preambulas 607. apsvērumā pamatoti uzskatīja, ka *FNAS* nebija piedalījusies attiecīgajā nolīgumā un tātad tā nevar būt viens no apstrīdētā lēmuma adresātiem.

83 Treškārt, saistībā ar argumentu, ka bija piemērojama pret konkurenci vērstas prakses apkarošanas programma, ir jānorāda, ka apstāklis, ka prasītājas ir ieviesušas "ievērošanas programmu", neliek apšaubīt to līdzdalību pret konkurenci vērstajās sanāksmēs. Turklāt ir jākonstatē, ka nav neviena dokumenta, kas ļautu secināt, ka tās ir publiski norobežojošās no aizliegtās vienošanās.

84 Visbeidzot, ceturtkārt, attiecībā uz tēzi, ka prasītājas neesot tikušas apsūdzētas pārkāpumā saistībā ar *FNAS* sanāksmēm paziņojumā par iebildumiem un ka tātad esot tikušas pārkāptas to tiesības tikt uzklausītām, ir jākonstatē, ka prasītājas savā lūgumā par iecietību pašas ir iesniegušas *FNAS* sanāksmju protokolus un ka Komisija pēc tam paziņojumā par iebildumiem ir norādījusi, ka tā uzskata, ka pret konkurenci vērstie kontakti, tostarp tie, kas nodibinājušies *FNAS* sanāksmju laikā, ir daļa no vienotā un turpinātā pārkāpuma.

85 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka pirmais prasības pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu — kļūdu naudas soda apmēra noteikšanā

Lietas dalībnieku argumenti

86 Prasītājas, pirmkārt, apgalvo, ka *IBP France* uzliktais naudas sods pārsniedz 10 % no tās apgrozījuma, kas 2005. gadā bija tikai EUR 4 896 000. Līdz ar to *IBP France* uzliktā naudas soda maksimālajam apmēram esot bijis jābūt EUR 489 600 apmērā.

87 Prasītājas apgalvo arī, ka naudas sods EUR 5,63 miljonu apmērā ir uzlikts *IBP France* divas reizes par vienu un to pašu rīcību: pirmo reizi par laikposmu, kad tā piederēja *Delta*, un otro reizi — par laikposmu, kad tā piederēja *AFC*.

88 Saistībā ar 1998. gada pamatnostādņu piemērošanu prasītājas izvirza vairākus argumentus pret Komisijas pieeju. Pirmkārt, tās apgalvo, ka pārkāpums esot bijis jākvalificē kā "sīkāks", nevis kā "sevišķi smags" pārkāpums. Lai pamatotu savu nostāju, prasītājas norāda uz izmaiņām *Oystertec* politikā, uz norobežošanos no aizliegtās vienošanās, ko tās esot izrādījušas, kā arī uz apstākli, ka Komisija nekad neesot apsūdzējusi tās par līdzdalību "sevišķi smagā" pārkāpumā.

89 Otrkārt, prasītājas apgalvo, ka attiecībā uz tām pierādītais pārkāpuma ilgums esot tikai septiņi mēneši, lai gan saskaņā ar Komisijas aprēķinu to līdzdalības ilgums ir divi gadi un četri mēneši. Turklāt tās uzskata, ka attiecībā uz tām esot piemērota nevienlīdzīga attieksme salīdzinājumā ar *Aalberts Industries*, kas nav atzīta par vainīgu

līdzdalībā pārkāpumā laikposmā no 2001. gada līdz 2003. gada jūnijam, lai gan Komisijas rīcībā nebija nekādu citu pierādījumu attiecībā pret *Aalberts Industries* papildus tiem, kas izmantoti pret prasītājām.

90 Treškārt, prasītājas norāda, ka, pielāgojot naudas sodu apmēru atbilstoši attiecīgajiem uzņēmumiem piederošajām tirgus daļām, Komisija neesot ņēmusi vērā apstākli, ka *AFC* ir "nenozīmīgāks tirgus dalībnieks". Tāpat tās apstrīd tām piemēroto naudas soda sākumsummas palielinājumu par 60 % par to, ka tās nav izbeigušas pārkāpumu pēc Komisijas pārbaudēm, norādot, ka *AFC* tās ir iegādājusies tikai 2001. gada 23. novembrī, t.i., astoņus mēnešus pēc minētajām pārbaudēm.

91 Ceturtkārt, attiecībā uz palielinājumu, kas piemērots tādēļ, ka *AFC* bija iesniegusi maldinošu informāciju, prasītājas apgalvo, ka Komisija, piemērojot šādu palielinājumu par 50 %, esot pārkāpusi samērīguma principu. Lai gan *R.* kungs ir pieļāvis kļūdu, Komisija neesot varējusi konstatēt, ka viņš mēģināja maldināt Komisiju. Turklāt Regula Nr. 1/2003 ļaujot Komisijai tikai uzlikt naudas sodu apmērā, kas nepārsniedz 1 % no uzņēmuma, kas atbildē uz informācijas pieprasījumu ir sniedzis Komisijai nepatiesu vai maldinošu informāciju, apgrozījuma.

92 Turklāt prasītājas apstrīd *FRA.BO* paziņojumu ticamību. Šajā sakarā tās uzskata, ka minētās sabiedrības sniegtie pierādījumi neesot apstiprināti ar citiem pierādījumiem un ka *FRA.BO* bija ļoti ieinteresēta uzvelt vainu saviem konkurentiem, lai panāktu tai uzliktā naudas soda apmēra samazināšanu.

93 Piektkārt, prasītājas pārmet Komisijai, ka apstrīdētajā lēmumā tā tikai esot minējusi "attiecīgo produktu", tajā pašā laikā neņemot vērā patieso produkta tirgus apjomu, kas ietver arī tādus produktus kā plastmasas savienotājelementi.

94 Sestkārt, prasītājas apgalvo, ka, lai gan tās tika apsūdzētas par "sevišķi smagu" pārkāpumu, tās esot izvirzījušas vairākus argumentus saistībā ar *AFC* finansiālajām problēmām. Tās uzskata, ka Komisija esot arī pārkāpusi to tiesības, necenšoties noskaidrot, vai *AFC* meitas sabiedrībām ir finansiālas iespējas samaksāt uzlikto naudas sodu.

95 Visbeidzot, prasītājas apgalvo, ka Komisija esot nepareizi piemērojusi 1996. gada paziņojumu par sadarbību. It īpaši tās norāda, ka tām esot bijusi tiesiskā paļāvība uz to, ka tām tiks piešķirts samazinājums, jo Komisija bija akceptējusi to lūgumu par iecietību. Līdz ar to, ja Komisijai būtu bijušas atrunas attiecībā uz lūgumu par iecietību, tai esot bijis tās jādara zināmas.

96 Pretēji Komisijas apgalvotajam prasītājas norāda, ka to sadarbībai esot bijusi pievienotā vērtība, tostarp ņemot vērā iesniegtos pierādījumus par *FNAS* sanāksmēm un par sanāksmi, kas notikusi saistībā ar Esenes gadatirgu. Turklāt prasītājas esot sniegušas informāciju, kas apstiprinot *FRA.BO* lūgumā par iecietību ietverto informāciju.

97 Turklāt prasītājas norāda, ka Komisija esot piešķīrusi pārāk lielu nozīmi to lūguma par iecietību iesniegšanas datumam, par kuru tiek apgalvots, ka tas ir novēlots. Prasītājas apgalvo, ka pēc tam, kad tās bija atklājušas iespējamās pret konkurenci vērstās darbības, tās esot nekavējoties veikušas pasākumus, lai lūgtu iecietību.

98 Saistībā ar faktu patiesuma iespējamo apstrīdēšanu prasītājas norāda, ka no to lūguma par iecietību skaidri izrietot, ka tās neapstrīd faktus attiecībā uz *FNAS* un sanāksmi, kas notikusi Esenes gadatirgus laikā. Tās nepiekrīt vienīgi šo faktu interpretācijai, ko izmantojusi Komisija, lai pamatotu vienota un turpināta pārkāpuma esamību. Attiecībā uz telefona sarunām prasītājas apgalvo, ka tās nevarēja neko atzīt, jo šie apgalvojumi nebija pamatoti.

99 Prasītājas no tā secina, ka saskaņā ar 1996. gada paziņojumu par sadarbību tām esot bijis jāpiešķir naudas soda apmēra samazinājums, kas būtu vismaz vienāds ar *Delta* piešķirto samazinājumu, proti, par 20 %, vai pat samazinājums līdz 50 %, ņemot vērā to ieguldījumu pierādījumu ziņā.

100 Komisija lūdz šo pamatu noraidīt.

Vispārējās tiesas vērtējums

101 Saistībā ar iebildumu, ar kuru tiek apgalvots, ka esot pārsniegta Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētā maksimālā robeža 10 % apmērā no kopējā apgrozījuma, ir jāatgādina, ka, ja lēmuma, ar kuru Komisija tam uzliek naudas sodu, adresāts vada grupu, kas veido ekonomisku vienību, apgrozījums, kas jāņem vērā minētās maksimālās robežas piemērošanai, ir visas grupas apgrozījums. Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī *IBP France* bija simtprocentīga *IBP* meitas sabiedrība un abas sabiedrības veidoja vienu ekonomisko vienību. Līdz ar to Komisija minētās maksimālās robežas aprēķinā ir pamatoti balstījusies uz *IBP* kopējo apgrozījumu.

102 Iebildums, ka naudas sods EUR 5,63 miljonu apmērā esot ticis uzlikts *IBP France* divas reizes par vienu un to pašu rīcību — pirmo reizi par laikposmu, kad tā piederēja *Delta*, un otro reizi par laikposmu, kad tā piederēja *AFC*, — ir jānoraida. *IBP France* uzliktais vienotais naudas sods pēc 10 % maksimālās robežas, kas aprēķināta saskaņā ar *IBP* apgrozījumu, piemērošanas tika sadalīts divās atsevišķās daļās tās solidārās atbildības dēļ, pirmkārt, ar tās bijušo mātes sabiedrību un, otrkārt, ar tās pašreizējo mātes sabiedrību.

103 Saistībā ar iebildumu par 1998. gada pamatnostādņu kļūdainu piemērošanu attiecībā uz, pirmkārt, pārkāpuma smagumu ir jāatgādina, pirmām kārtām, ka prasītāju arguments, ka notikumiem pēc 2001. gada nav nekāda sakara ar agrāko pārkāpumu, jau ir noraidīts. Līdz ar to nav nozīmes argumentam, ka pēc 2001. gada konstatētā rīcība nevarot tikt kvalificēta kā sevišķi smags pārkāpums. Horizontālie nolīgumi pēc savas būtības ir sevišķi smagi pārkāpumi. Otrām kārtām, jēdzienam "vienots, komplekss un turpināts pārkāpums" ir raksturīgs tas, ka "sevišķi smaga" pārkāpuma kvalifikācija ir piemērojama visiem to veidojošajiem elementiem un visam tā ilgumam. Apstāklis, ka pārkāpumam ir bijuši mainīgas intensitātes aktivitāšu periodi, neatspēko šo konstatējumu. Trešām kārtām, sevišķi smaga pārkāpuma kvalifikācija ir piemērojama attiecībā uz visiem tā dalībniekiem. Katra no iesaistītajiem uzņēmumiem individuālā līdzdalības pakāpe var tikt ņemta vērā ar atbildību pastiprinošiem vai mīkstinošiem apstākļiem. Visbeidzot, paziņojumā par iebildumiem jau bija norādīts, ka Komisija uzskata pārkāpumu par sevišķi smagu. Līdz ar to prasītājām nav pamata apgalvot, ka minētā kvalifikācija attiecas vienīgi uz *IBP France*.

104 Otrkārt, nevar piekrist arī argumentam par apgalvoto nevienlīdzīgo attieksmi pret prasītājām salīdzinājumā ar *Aalberts Industries* attiecībā uz to līdzdalības pārkāpumā ilgumu. Komisija pēc visaptverošas pierādījumu novērtēšanas ir secinājusi, ka tās rīcībā nav pietiekamu pierādījumu par *Aalberts Industries* līdzdalību laikposmā tūlīt

pēc pārbaudēm. Turklāt *IMI*, kas ir *Aalberts Industries* priekštece, izbeidza savu līdzdalību nekavējoties pēc pārbaudēm. Turpretim tas tā nav attiecībā uz *Delta* un prasītājām, kuras nav publiski norobežojušās no strīdīgās aizliegtās vienošanās. Turklāt, pat ja Komisija, veicot pierādījumu novērtēšanu, būtu pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu, šā principa ievērošana ir jāsaskaņo ar tiesiskuma principa ievērošanu, saskaņā ar kuru neviens nevar sev par labu atsaukties uz prettiesiskumu, kas pieļauts par labu kādai citai personai.

105 Treškārt, saistībā ar argumentu par naudas soda sākumsummas palielināšanu par 60 % sakarā ar prasītāju līdzdalības aizliegtajā vienošanās turpināšanu pēc Komisijas pārbaudēm, ir jāatgādina, ka prasītājas vienīgi norāda, ka šāds palielinājums esot "nesaprātīgs", jo *AFC* veiktā pārpirkšana notika tikai 2001. gada 23. novembrī un to jaunā vadība esot nekavējoties norobežojusies no aizliegtās vienošanās, ieviešot ievērošanas procedūras. Tātad, pirmām kārtām, ir jākonstatē, ka prasītājas neapstrīd, ka Komisijai ir tiesības kā atbildību pastiprinošu apstākli ņemt vērā to, ka uzņēmums turpināja piedalīties pārkāpumā pēc šajā sakarā veiktās izmeklēšanas uzsākšanas. Otrām kārtām, kā jau konstatēts iepriekš, neraugoties uz Kopienu tiesību ievērošanas programmas ieviešanu, prasītājas turpināja savu līdzdalību aizliegtās vienošanās īstenošanā pēc 2001. gada marta. Līdz ar to prasītāju argumentam nevar piekrist.

106 Ceturtkārt, saistībā ar naudas soda sākumsummas palielināšanu par 50 % tādēļ, ka *AFC* ir sniegusi maldinošu informāciju, no apstrīdētā lēmuma preambulas 789. apsvēruma izriet, ka Komisija uzskatīja, ka sniegtā informācija to maldināja, kas no Komisijas viedokļa ir jāuzskata par atbildību pastiprinošu apstākli.

107 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka minētā informācija bija paziņojums, kas pievienots *AFC* atbildei uz paziņojumu par iebildumiem un kurā *R.* kungs (*IBP Banninger Italia*) norādīja, ka viņam attiecīgajā laikposmā neesot bijuši kontakti ar *FRA.BO*. Pēc tam, kad viņam bija uzrādīti daži *FRA.BO* telefona sarunu rēķini, viņš tomēr precizēja savu atbildi, norādot, pirmkārt, ka neatceroties šos kontaktus un, otrkārt, ka šiem kontaktiem neesot bijušas nekādas sekas no konkurences tiesību viedokļa.

108 Ir jānorāda, ka neatkarīgi no tā, vai runa ir par naudas sodu, kas uzlikts saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 1. punktu vai saskaņā ar minētās regulas 23. panta 2. punktu, naudas sodu var uzlikt gadījumā, kad attiecīgā darbība ir veikta "tīši vai nolaidības dēļ". Turklāt atbildību pastiprinošie apstākļi ļauj ņemt vērā katra no attiecīgajiem uzņēmumiem līdzdalības pārkāpumā relatīvo smagumu, jo naudas soda apmēra palielinājumam atbildību pastiprinošo apstākļu dēļ ir jābūt proporcionālam pārmestās rīcības smagumam.

109 Turklāt tas, ka Regula Nr. 1/2003 ļauj Komisijai uzlikt naudas sodu apmērā, kas nepārsniedz 1 % no uzņēmuma apgrozījuma, par šķēršļu likšanu vai nepatiesas vai maldinošas informācijas sniegšanu atbildē uz informācijas pieprasījumu kā par autonomu pārkāpumu, neizslēdz iespēju ņemt vērā atbildību pastiprinošo apstākli (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-308/04 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-5977. lpp., 64. punkts). Tomēr ir jāprecizē, ka vienas no divām kvalifikācijām izmantošana izslēdz iespēju vienlaikus izmantot arī otro kvalifikāciju attiecībā uz šo pašu rīcību.

110 Turklāt tiktāl, ciktāl prasītājas apgalvo, ka esot ticis pārkāpts samērīguma princips, jo Regulas Nr. 1/2003 23. panta 1. un 2. punktā paredzētās maksimālās robežas atšķiroties, Vispārējā tiesa nevar piekrist to argumentācijai. Šīs divas normas attiecas uz dažādiem pārkāpumiem.

111 Katrā ziņā Regulas Nr. 1/2003 23. panta 1. punkts nav piemērojams aplūkojamajā gadījumā, ņemot vērā, ka runa ir nevis par pieprasījumu vai jautājumu saskaņā ar šīs pašas regulas 18. vai 20. pantu, bet par atbildi uz paziņojumu par iebildumiem, kas sniegta, īstenojot tiesības uz aizstāvību. Pat ja uzņēmumi var brīvi izvēlēties atbildēt vai neatbildēt uz pieprasījumiem, kas tiem iesniegti atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. panta 1. punktam, no minētās regulas 23. panta 1. punkta a) apakšpunkta izriet, ka, ja uzņēmumi ir izvēlējušies atbildēt, tiem ir pienākums sniegt patiesu informāciju. Šajā sakarā ir jāuzskata, ka, ņemot vērā Regulas Nr. 1/2003 sistēmu, pienākums sniegt patiesu informāciju ir piemērojams arī atbildei uz paziņojumu par iebildumiem. Ir taisnība, ka nav pienākuma atbildēt uz paziņojumu par iebildumiem. Turklāt tiesību uz aizstāvību īstenošana nozīmē arī tiesības apstrīdēt dokumentu, uz kuriem pamatojas Komisija, pierādījuma vērtību. Tomēr, ja uzņēmums sniedz citu informāciju, tādu kā liecinieka liecības, lai pierādītu, ka paziņojumā par iebildumiem Komisijas sniegtie pierādījumi nav atbilstoši, šai informācijai ir jābūt patiesai.

112 Izskatāmajā lietā Komisijas izmantotais atbildību pastiprinošais apstāklis ir maldinošas informācijas sniegšana. Komisija pārmet *AFC*, ka tā bija noliegusi, pirmkārt, telefona zvanu esamību un, otrkārt, to, ka šiem zvaniem — kā tā uzskata — bija pret konkurenci vērsts raksturs. Kā tiesas sēdē atzinusi pati Komisija, bez šā pēdējā elementa minētie telefona zvani varētu neietekmēt konkrēto lietu un līdz ar to nebūt uzskatāmi par atbildību pastiprinošu apstākli.

113 Saistībā ar pirmo elementu ir jāatzīmē, ka savā pirmajā 2005. gada 29. novembra paziņojumā *R.* kungs — kā jau minēts iepriekš 107. punktā — ir noliedzis šo kontaktu esamību. Šajā ziņā viņš paziņoja, ka "saprot, ka *B.* kundze saka, ka viņai ir bijuši kontakti pa telefonu ar [viņu] laikposmā no 2001. līdz 2005. gadam, kas, iespējams, ilga tikai no 2001. gada līdz 2004. gada aprīlim", bet tas "neatbilst patiesībai". Savā grozītajā

2006. gada 17. marta paziņojumā, ņemot vērā telefona sarunu izdrukas, viņš ir norādījis, kas neatceras šos zvanus. Viņš esot pārbaudījis šo zvanu esamību sava mobilā telefona izdrukās attiecībā uz laikposmu no 2002. gada septembra līdz 2003. gada decembrim, un šī pārbaude esot apstiprinājusi, ka viņš nav zvanījis uz *B.* kundzes telefona numuriem.

114 Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka prasītājas bija atbildīgas par paziņojuma ticamības pārbaudi pirms tā pievienošanas prasītāju atbildei uz paziņojumu par iebildumiem vai vismaz attiecīgo telefona sarunu izdruku pārbaudi, kā to turklāt izdarījis *R.* kungs saistībā ar grozīto paziņojumu. Šajā ziņā runa var būt par nolaidību. Tas, ka prasītājas vēlāk veica iekšējos pasākumus, neko nemaina šajā ziņā.

115 Tomēr saistībā ar otro elementu ir jākonstatē, ka neviens pierādījums neapstiprina *FRA.BO* paziņojumu, ka ar *R.* kungu (*IBP Banninger Italia*) bija regulāri notikuši kontakti pa telefonu, kuriem bija pret konkurenci vērsts mērķis (skat. arī iepriekš 69. punktu). No *FRA.BO* atbildes uz paziņojumu par iebildumiem izriet, ka *P.* kundze un *B.* kundze ir norādījušas, ka viņas neatceras katras telefona sarunas saturu. Saskaņā ar minēto atbildi viņas ir vienīgi norādījušas, ka atceras, ka vispārīgi bija notikuši daudzi kontakti pa telefonu, tostarp saistībā ar diskusijām ar konkurentiem par cenām un par klientiem paredzētajiem nosacījumiem. Savā paziņojumā *B.* kundze ir tikai norādījusi, ka atceras, ka viņai esot bijuši kontakti ar *R.* kungu.

116 No tā izriet, ka, lai gan ir pierādīta minēto kontaktu pa telefonu esamība, nav pierādīts, ka tie bija vērsti pret konkurenci. Līdz ar to Komisija ir pieļāvusi kļūdu, uzskatot attiecīgās informācijas sniegšanu par atbildību pastiprinošu apstākli.

117 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka neatkarīgi no jautājuma, vai palielinājuma likme bija samērīga konkrētās lietas apstākļos, Komisija ir pieļāvusi kļūdu, palielinot naudas soda sākumsummu par 50 %. Saistībā ar ietekmi uz naudas soda apmēru ir jākonstatē, ka, ņemot vērā Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētās 10 % maksimālās robežas piemērošanu, prasītājām uzliktā naudas soda apmērs tomēr paliek bez izmaiņām.

118 Piektkārt, attiecībā uz argumentu, ka Komisija neesot definējusi konkrēto tirgu un esot atsaukusies vienīgi uz "attiecīgo produktu", ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru tirgus, uz ko attiecas Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts EKL 81. panta pārkāpums, ir nosakāms pēc aizliegtās vienošanās nolīgumiem un darbībām (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2005. gada 15. jūnija spriedumu apvienotajās lietās T-71/03, T-74/03, T-87/03 un T-91/03 *Tokai Carbon* u.c./Komisija, Krājumā nav publicēts, 90. punkts). Saskaņā ar apstrīdētā lēmuma preambulas 634. apsvērumu Komisijas veiktā izmeklēšana liecina, ka dažādos aizliegtās vienošanās īstenošanas perioda brīžos visi savienotājelementu veidi un izmēri, tostarp presējamie savienotājelementi, ir bijuši pret konkurenci vērsto diskusiju priekšmets. Turklāt, ja pieņemtu, ka plastmasas savienotājelementi ir daļa no savienotājelementu tirgus, kā to apgalvo prasītājas, no lietas materiāliem neizriet, ka tie būtu bijuši pret konkurenci vērsto pasākumu priekšmets.

119 Sestkārt, saistībā ar *AFC* finansiālajām problēmām un tiktāl, ciktāl prasītājas pārmet Komisijai, ka tā neesot ņēmusi vērā to spēju samaksāt naudas sodu, ir jāatzīst, ka šim argumentam nevar piekrist.

120 Pirmkārt, Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, nav pienākuma ņemt vērā uzņēmuma finanšu deficīta stāvokli, jo šāda pienākuma atzīšana nozīmētu nepamatotu konkurences priekšrocību piešķiršanu uzņēmumiem, kas nav tik veiksmīgi pielāgojušies tirgus apstākļiem (šajā ziņā skat. Tiesas 1983. gada 8. novembra spriedumu

apvienotajās lietās no 96/82 līdz 102/82, 104/82, 105/82, 108/82 un 110/82 *IAZ International Belgium* u.c./Komisija, *Recueil*, 3369. lpp., 54. un 55. punkts, un spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, minēts iepriekš 31. punktā, 327. punkts).

121 Otrkārt, šo judikatūru nevar atspēkot, pamatojoties uz to, ka maksātspēja ir īpaši minēta 1998. gada pamatnostādņu 5. punkta b) apakšpunktā. Šai maksātspējai ir nozīme tikai "konkrētos sociālos apstākļos", kas ir sekas, kādas varētu izraisīt naudas soda samaksāšana, tostarp izraisot bezdarba paaugstināšanos vai stāvokļa pasliktināšanos ekonomiskajās nozarēs, kas attiecībā pret konkrēto uzņēmumu ir augšupējas un lejupējas (spriedums lietā *SGL Carbon*/Komisija, minēts iepriekš 109. punktā, 106. punkts).

122 Tomēr prasītājas nav sniegušas pierādījumus, kas varētu liecināt, ka pastāv šādi apstākļi. Turklāt kā paziņojuma par iebildumiem, kurā norādīta pārkāpuma kvalifikācija, adresātes tās administratīvajā procesā nav lūgušas Komisiju ņemt vērā to nespēju samaksāt naudas sodu.

123 Visbeidzot ir jānoraida arī argumenti par 1996. gada paziņojuma par sadarbību kļūdainu piemērošanu tādēļ, ka Komisija ir atteikusies piešķirt prasītājām naudas soda samazinājumu saskaņā ar minētā paziņojuma D sadaļas 2. punkta pirmā un otrā ievilkuma noteikumiem. Šajā ziņā no judikatūras izriet, ka naudas soda apmēra samazinājums sadarbības administratīvajā procesā dēļ ir pamatots tikai tad, ja konkrētā uzņēmuma rīcība ļauj Komisijai vieglāk konstatēt pārkāpuma esamību un attiecīgajā gadījumā to izbeigt (šajā ziņā skat. Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedumu lietā C-297/98 P *SCA Holding*/Komisija, *Recueil*, I-10101. lpp., 36. punkts). Tāpat no judikatūras izriet, ka samazinājums, pamatojoties uz 1996. gada paziņojumu par

sadarbību, ir attaisnots tikai tad, ja sniegto informāciju un — plašākā nozīmē — attiecīgā uzņēmuma rīcību šajā sakarā var uzskatīt par patiesas uzņēmuma sadarbības pierādījumu (spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, minēts iepriekš 31. punktā, 388.–403. punkts, it īpaši 395. punkts). Tomēr no lietas materiāliem izriet, ka prasītāju sadarbība ir bijusi ļoti ierobežota.

124 Šajā sakarā ir jānorāda, pirmkārt, ka *AFC* iesniedza grupas vārdā lūgumu par iecietību ļoti vēlā procesa stadijā un vēlāk nekā *FRA.BO*, kas jau bija iesniegusi tiešos pierādījumus par pārkāpumu. Ir taisnība, ka *AFC* sniegtā informācija ir palīdzējusi Komisijai konstatēt pārkāpuma esamību laikposmā no 2003. gada jūnija līdz 2004. gada aprīlim, jo tā apstiprināja *FRA.BO* sniegto informāciju. Tomēr *AFC* ir atzinusi tikai nelielu skaitu faktu attiecībā uz laikposmu pēc Komisijas pārbaudēm un apstrīd *IBP* līdzdalību pārkāpumā šajā laikposmā.

125 Otrkārt, lai gan informāciju par sanāksmi Esenes gadatirgū sniedza *AFC*, prasītājas ir minimizējušas šā notikuma nozīmi. Tas pats attiecas uz sanāksmēm *FNAS* ietvaros.

126 Visbeidzot, šajā kontekstā prasītājas nevar atsaukties uz tiesisko paļāvību attiecībā uz to lūguma par iecietību iznākumu. 1996. gada paziņojuma par sadarbību E sadaļas 2. punkta noteikumos ir precizēts, ka tikai tad, kad Komisija pieņem savu lēmumu, tā izvērtē, vai ir izpildīti minētā paziņojuma B, C vai D sadaļā paredzētie nosacījumi.

127 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jānoraida otrais pamats un tātad arī prasība kopumā, neapmierinot prasītāju pieteikumu par procesa organizatoriskajiem pasākumiem vai pierādījumu savākšanas pasākumiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

128 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 3. punktam, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs vai izņēmuma kārtā, Vispārējā tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Ņemot vērā šīs lietas apstākļus (skat. iepriekš 117. punktu), jānolemj, ka prasītājas sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina 80 % Komisijas tiesāšanās izdevumu un ka Komisija sedz 20 % savu tiesāšanās izdevumu.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (astotā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) *IBP Ltd* un *International Building Products France SA* sedz savus tiesāšanās izdevumus un atlīdzina 80 % Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumu. Tāpat tās sedz savus un atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar pagaidu noregulējuma tiesvedību;

3) Komisija sedz 20 % savu tiesāšanās izdevumu.

Martins Ribeiro Wahl Dittrich

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2011. gada 24. martā.

[Paraksti]